

Rapport 3 van commissie 2 inzake het rapport van deputaten evangelisatie (9.05)

Vanuit het besef dat de kerk is opgenomen in de missio Dei en zo dienstbaar mag zijn aan Gods toewending naar deze wereld hebben deputaten evangelisatie in de achterliggende periode hun taak op zich genomen en veel werk mogen verrichten. In hun rapport doen ze er uitvoerig verslag van. Er leeft een diep verlangen om de seculiere Nederlander en onze 'medelander' van welke achtergrond dan ook vertrouwd te maken met de enige Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid. Als commissie hebben we van dit alles met respect kennis genomen. We zijn dankbaar voor het vele goede dat gedaan mocht worden door deputaten zelf als ook door evangelisten, pioniers en vele vrijwilligers die in het kader van allerlei missionaire initiatieven actief waren.

Uitgangspunt

Bij eerste lezing van het rapport kregen we als commissie sterk de indruk dat onze huidige manier van kerk-zijn het echt missionair-zijn nogal eens in de weg staat en het daarom vooral anders zou moeten. Het veel meer missionair worden zou ook voor kwetsbare kleine gemeenten het antwoord zijn, zo was onze indruk. Het gesprek van de commissie met deputaten heeft die indruk flink bijgesteld. Volgens deputaten gaat het niet zozeer om een heel andere opzet van ons kerk-zijn als wel om bewustwording. Het gaat er vooral om dat we meer leren denken vanuit wat vaak genoemd wordt de missio Dei. Zending is niet één van de vele taken van de kerk. Je kunt zelfs niet zeggen dat het de meest wezenlijke opdracht van de kerk is. Zending is niet allereerst iets wat wij doen maar wat God zelf doet! Missio Dei betekent dat God zelf de Zendende en de Gezondene is om zijn wereld te laten delen in zijn liefde. In deze beweging van God in de Zoon door de Geest wordt ook de kerk opgenomen. De Heere Jezus zei: Zoals de Vader mij gezonden heeft, zend ik ook u (Joh. 20: 21). Denkend vanuit deze missio Dei is het onmogelijk om te spreken van gewoon kerk-zijn en missionair kerk-zijn. Gewoon kerk-zijn is missionair kerk-zijn. Van hieruit denken en werken deputaten.

Consequentie van een en ander is dat ook het gewone kerkelijke werk principieel missionair is. Het is namelijk een manier waarop God mensen uitnodigt om te delen in het heil in Christus. God gebruikt de gemeente als haar instrument om door middel van Woord en daad mensen met het Evangelie in aanraking te brengen. Het gaat dus om een integrale missie zodat ook het diaconaat in dienst staat van de missio Dei. Kerk-zijn is dienstbaar zijn aan de missio Dei en daarmee gericht op het bereiken van zoveel mogelijk mensen binnen en buiten de gemeente opdat ze onderdaan zullen worden van Koning Jezus. Hiervoor is vooral het leggen van relaties belangrijk. Het gaat er niet zozeer om andere structuren te ontwikkelen. Wel moet steeds bedacht worden bij alles wat we doen: hoe kunnen we dat wat wij doen ook inclusief maken voor de mensen om ons heen. Het gaat daarbij dus vooral om de verandering van het hart, niet om verandering van structuren. Het gaat erom dat we ons realiseren dat alle kerkelijke activiteiten een missionaire dimensie hebben al hebben ze niet altijd een missionaire intentie (Lesslie Newbegin).

Als commissie zouden we er in dit verband nog wel op willen wijzen dat het om meer gaat dan eigenschappen die je hiervoor zou moeten hebben. Het is de Heilige Geest die je in deze beweging van God uit meeneemt en bekwaam maakt om wervend in het leven te staan zowel persoonlijk als gemeente. Het gaat niet slechts om een methodiek. Het werk kan alleen gedaan worden in diepe afhankelijkheid van Gods Geest. Deputaten beaamden dit van harte.

Verhouding tot de cultuur

Lezend in het rapport kwam bij de commissie de vraag op of deputaten toch niet te veel onder de indruk zijn van de huidige post-christelijke culturele ontwikkelingen alsof die een grotere belemmering voor het werk van Gods Geest zouden zijn dan culturen uit het verleden. Volgens deputaten heeft er een paradigmawisseling plaats gevonden. Deputaten stemmen in met de duiding van de filosoof Charles Taylor: lang hebben we verkeerd in de situatie waarin het onmogelijk was om niet in God te geloven, terwijl we vandaag in de situatie verkeren waarin dit de meest voor de hand liggende optie is.

10 Onze overgeleverde kerkelijke taal en structuren zijn ontstaan in een tijd voordat deze paradigmawisseling plaats vond en stammen uit een tijd waarin het christendom op alles een sterk stempel drukte. Nu dit niet meer het geval is, moeten we ons afvragen of taal en structuur nog steeds adequaat zijn waarbij dan te denken is aan thema's als lidmaatschap, ambtelijke structuur en gebrek aan intrinsieke missionaire motivatie. Onze huidige cultuur stelt ons niet zozeer voor grotere uitdagingen dan vroeger, maar wel voor een nieuwe uitdaging in vergelijking met het verleden juist vanwege het post-christelijke karakter van de cultuur. Hier is nadere bezinning nodig. Volgens deputaten is er bewustwording nodig en bereidheid te zoeken naar nieuwe wegen in trouw aan het Evangelie in lijn met het gereformeerde adagium: semper reformanda.

20 Als commissie blijven we een zekere aarzeling houden bij deze taxatie. Natuurlijk is er het nodige veranderd. Daar kun je de ogen moeilijk voor sluiten. Maar moet je wanneer je van een paradigmawisseling wilt spreken eigenlijk niet terug naar de verlichting. Aan alles is te merken dat we na de verlichting leven. Verder moet je het verleden ook niet te veel idealiseren. Het meelevende deel van gereformeerde kerk in ons land is nooit erg omvangrijk geweest. Het is niet voor niets geweest dat er na de reformatie ook een nadere reformatie nodig was. Geldt voor elke tijd niet dat we te maken hebben met kinderen van Adam die gekleed zijn naar de laatste mode? Gelukkig geldt voor elke tijd ook dat in het Evangelie een grote kracht schuilt tot redding. Dat Evangelie zal het ook vandaag moeten doen en heeft ook alles in zich om mensen tot geloof te brengen. Uiteraard dien je jezelf wel voortdurend af te vragen wat aan de voortgang van dat Woord het meest dienstbaar is.

35 Uit ons onderlinge gesprek waarvan hierboven iets is weergegeven bleek hoezeer het wenselijk is een kerkbrede taakgroep in het leven te roepen voor verdere bezinning op de vragen die voortvloeien uit de zendingscontext waarin we vandaag kerk zijn zoals deputaten voorstellen.

Sterkten/zwakten

40 Als commissie misten we de onderbouwing van de gegeven analyse. Deputaten gaven aan dat ze deze dingen in de praktijk steeds weer tegenkomen. Hiernaar is geen grondig onderzoek gedaan. Vandaar dat nogal eens is gekozen voor de voorzichtige formulering 'het lijkt', maar tijdens ontmoetingen op het grondvlak zijn dit de dingen waar men steeds weer tegenaan loopt.

45 In de achterliggende jaren zijn er veel missionaire cursussen gegeven. Nogal eens overkomt het deputaten dat na een aantal jaren hen opnieuw het verzoek bereikt: wil je de cursus nog een keer weer komen geven. Navraag naar het waarom leerde deputaten dat vrij snel nadat de cursus gegeven was alles weer instortte en het missionaire elan weer verdwenen was. Dit is een teken aan de wand.

50

Er is zeker veel verlangen om de missionaire roeping te volgen. Tegelijk ontmoet je veel verlegenheid als het gaat om de vraag hoe hier in de praktijk vorm aan gegeven moet worden. Activiteiten die worden opgezet leiden weinig tot duurzame missionaire relaties. Verder heeft het niet voldoende prioriteit als het gaat om inzet van middelen en tijd. Veelal
 5 wordt men helemaal in beslag genomen door intern kerkelijke zaken. Een peiling onder predikanten maakt duidelijk dat zeker de helft aangaf behoefte te hebben aan ondersteuning met het oog op de missionaire roeping.

Zorgelijk is dat in dezelfde peiling predikanten vertellen dat ze van de kant van
 10 kerkenraden/ gemeenteleden soms weinig steun ervaren als het gaat om het ernst maken met de missionaire roeping. Nogal eens vindt men het niet nodig dat de predikant hier tijd voor reserveert. Het kan zelfs aanleiding geven tot de opmerking dat men op zo'n dominee die missionaire taken op zich neemt helemaal niet zit te wachten. Vaak is het verwachtingspatroon dat hij zich volledig wijdt aan het binnenkerkelijke werk.

15

Kleine kerken

In het rapport wordt aangegeven dat met het oog op de problematiek van de kleine kerken een missionaire impuls nogal eens wordt gezien als een middel om de kerk weer vol te krijgen. Volgens deputaten wordt 'missie' dan een instrument tot restauratie van de
 20 vertrouwde manier van kerk-zijn. In zulke situaties zou de vraag moeten zijn of er geen nieuwbouw nodig is. Navraag leerde ons dat in dit verband met restauratie een manier van kerk-zijn bedoeld wordt waarbij het principe van de missio Dei als dragend principe niet of zwak functioneert, terwijl dit bij nieuwbouw wel het geval is.

25 Deputaten stemden ermee in dat meer missionair actief worden voor een kleine gemeente echt niet altijd de oplossing is. Waar de crisis om het voortbestaan actueel is, is het wel urgent na te denken over een manier van missionaire presentie. Na opheffing van een gemeente wordt het lastig om daar na enige tijd weer missionair present te worden.

30 Deputaten gaven aan dat gemeenten verplicht zouden moeten worden na opheffing overgebleven gelden te steken in een missionair initiatief waarbij zustergemeenten/classis behulpzaam zouden moeten zijn (pag. 8 r. 32 -34). Uiteraard is het een goede suggestie om voor overgebleven activa een dergelijke bestemming te zoeken. Als commissie zijn we wel van mening dat een gemeente hiertoe moeilijk verplicht kan worden. Ook op andere
 35 manieren kunnen overgebleven gelden dienstbaar zijn aan de voortgang van het Evangelie. Het geld is door gemeenteleden geofferd die daarvoor met elkaar een passende bestemming mogen zoeken.

40 Met het oog op kleiner wordende gemeenten doen deputaten de suggestie over te gaan tot het vormen van een huisgemeente zodat de dienst aan de missio Dei ter plaatse door kan gaan. Het zou een wijkgemeente kunnen zijn van een grotere gemeente. Het gaat dan om een lichte wijze van kerk-zijn zonder de hoge kosten van een gebouw maar met instandhouding van een kleine christelijke gemeenschap. Als commissie zouden we willen benadrukken dat een kerkelijke inbedding met voldoende ambtelijk opzicht in zulke
 45 gevallen noodzakelijk is.

Zendingsgemeenten

Het lijkt ons als commissie goed om nog eens te benadrukken dat het altijd de bedoeling is geweest dat zendingsgemeenten zouden integreren in het gewone kerkelijke leven. Op
 50 twee punten onderscheiden zendingsgemeenten zich van andere kerken: 1. zij kunnen een

evangelist naar art. 4 aanstellen; 2. zij zijn niet gehouden elke zondag twee erediensten te houden als er dan maar wel andere samenkomsten zijn waarin aandacht is voor de gereformeerde leer. Het is een gemeente die zich weidt aan missionair werk. De leidraad is: echt CGK maar ook anders CGK. Van een dergelijke gemeente kun je niet verwachten dat ze naar verloop van tijd in het traditionele CGK-jasje groeien met bijvoorbeeld een vrouwenvereniging etc. Ze zijn wel kerkelijk helemaal ingebed in het gewone kerkelijke leven: ze krijgen visitatie, vaardigen af naar de classis etc.

Het lijkt ons ook goed helder te hebben dat er twee manieren zijn waarop een zendingsgemeente vorm gegeven kan worden. Een kerkenraad kan zelf een wijkgemeente instellen die als zendingsgemeente functioneert. Er is ook een andere optie. Wanneer na een tijd van pionieren er een missionaire gemeenschap is ontstaan kan een dergelijke gemeenschap ook als zelfstandige zendingsgemeente worden geïnstitueerd na goedkeuring door de classis. Beide vormen komen in ons kerkelijk leven voor. Een pioniersplek kan gedefinieerd worden als een voorstadium van een zendingsgemeente die valt onder de verantwoordelijkheid van de zendende kerk(enraad). Een pioniersplek kan gezien worden als een voorstadium van een zendingsgemeente en groeit idealiter uit tot een zendingsgemeente die als zelfstandige CGK kan worden geïnstitueerd.

Het mag te denken geven dat veruit de meeste ‘herintreders’ en nieuwe (volwassen) dopelingen binnen komen via zendingsgemeenten. Het aantal dat van buiten de kerk via ‘gewone’ gemeenten de weg terug vindt, is aanmerkelijk geringer, althans voor zover dat is af te leiden uit de statistieken van ons jaarboek. Verheugend is het dat juist door al die missionaire initiatieven het aantal toetreders zich duidelijk in een stijgende lijn bevindt!

Wat betreft de ondersteuning van zendingsgemeenten is door de partners van PZG. (partners zendingsgemeenten waarvan vertegenwoordigers van drie deputaatschappen deel uit maken te weten evangelisatie, onderlinge bijstand en advies en diaconaat) afgesproken dat het goed zou zijn om naar één loket toe te werken waar alle steunaanvragen behandeld worden. Wanneer het voorstel van de commissie kleine kerken wordt aangenomen en de richtlijnen voor steun via OBEnA worden verruimd, zullen ook zendingsgemeenten een beroep kunnen doen op ondersteuning via deze weg en wordt daarmee PZG. overbodig. Wanneer dit inderdaad doorgaat, kunnen we als commissie het voorstel onder 4a ondersteunen (zie verder het commissierapport over het rapport van PZG). Één loket is in dat geval inderdaad te verkiezen.

Momenteel zijn er twee trajecten om missionair actief te zijn. Er is een missionair leertraject dat er vooral op gericht is om bestaande gemeenten meer missionair gericht te maken. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om aan te sluiten bij de leergemeenschap pionieren waarbij het uiteindelijke doel is de stichting van een nieuwe gemeente.

Missionaire toerusting predikanten

Deputaten stuiten regelmatig op het gegeven dat predikanten zich vaak te weinig toegerust voelen om leiding te geven aan het missionaire werk van de gemeente. De laatst gehouden peiling gaf aan dat vaardigheden en visie ontbreken om intentioneel missionair werk aan te vatten. Daarnaast speelt ook een rol het denken vanuit de missio Dei. Ook dat kan naar het inzicht van deputaten niet zonder gevolgen blijven voor de opleiding van onze predikanten. Deze zou niet alleen een ‘resident theologian’ moeten zijn zoals deze zich na de reformatie heeft ontwikkeld maar ook een zendingeling in eigen omgeving. Missie is maar niet een bijvak maar zou het hele curriculum moeten doortrekken. Naast het zorgvuldig kunnen

lezen van onze Bijbel waarvoor studenten in Apeldoorn veel krijgen aangereikt, is het vandaag ook erg nodig dat zij de ons omringende cultuur leren lezen. Uit al deze overwegingen komt het verlangen voort om in het curriculum van de TUA meer gerichte aandacht te besteden aan het missionaire aspect van het predikantswerk.

5

Uiteraard zijn we ook als commissie van mening dat bovenstaande zorgvuldige overweging verdient en niet zonder gevolgen voor onze opleiding kan blijven. Toch zouden we iets terughoudender willen zijn dan deputaten in hun voorstel (3c). De volgende overwegingen spelen daarbij een rol: we zouden ons kunnen voorstellen dat ook andere deputaatschappen zo hun wensen hebben ten aanzien van onze predikantsopleiding. Aan al die wensen kan onmogelijk voldaan worden omdat het curriculum al erg vol zit. Bovendien is in Apeldoorn al een fulltimemissieoloog actief. In de opleiding komt bij veel onderdelen ook nu het missionaire aspect aan de orde. Onze studenten staan zelf ook volop in onze cultuur en doen dienaangaande de nodige ervaring op. Je krijgt ook vandaag uit Apeldoorn al zoveel mee waarop je kunt voortbouwen en doorvertaald kan worden naar allerlei situaties. Na de opleiding wel gezegd wordt: je bent nu predikant maar je moet nog dominee worden. Naar onze gedachte geldt dit ook richting het missionaire aspect van het werk. Dit neemt niet weg dat het ons raadzaam lijkt dat deputaten met Apeldoorn in overleg treden om in gezamenlijkheid na te gaan wat hierin gedaan kan worden. Het meedraaien in missionaire projecten kan hierbij van betekenis zijn maar is, zo gaven ook deputaten aan, echt niet het 'ei van Columbus'.

Evangelie en moslims

Deputaten overwegen om de steun aan de stichting Evangelie en moslims af te bouwen. Als commissie vroegen we ons af of dit wel wenselijk is gezien het feit dat de doelgroep in ons land alleen maar groeit. Ook vroegen we ons af wat de consequenties van deze beslissing zijn voor het werk van de betreffende stichting. Deputaten gaven aan zich op dit punt nog te bezinnen.

Liturgische formulieren

Deputaten willen niet overgaan tot het opstellen van liturgische formulieren bij de bediening van de doop en het avondmaal die geschikt zijn voor het gebruik in de context voor een zendingsgemeente (opdracht 1.2 van de GS 2016). Deputaten onderschrijven de noodzaak om de gemeente te onderwijzen aangaande de betekenis en inhoud van de sacramenten. Het leek deputaten echter onmogelijk om voor iedere situatie een passend formulier op te stellen. Vanuit zendingsgemeenten werd nogal eens gewezen op het feit dat veel bezoekers stammen uit een orale traditie in plaats van uit een geschreven traditie. Dan komt een geschreven tekst moeilijk binnen. Daarnaast worden een aantal praktische bezwaren genoemd. In plaats van het opstellen van aangepaste formulieren willen deputaten het onderwijs aangaande de sacramenten borgen door de afspraak dat het onderwijs aangaande de sacramenten aan de orde dient te komen in elke dienst waarin de sacramenten bediend worden. Verder wordt omschreven welke kernpunten daarbij aan de orde moeten komen.

Als commissie staan we toch een andere lijn voor. We hebben daarvoor een aantal argumenten:

1. wanneer je een opsomming kunt maken van kernzaken die in het onderwijs aangaande doop en avondmaal aan de orde moeten komen, kun je dat ook in een beknopt formulier vorm geven;

2. juist in zendingsgemeenten is het werken aan een stukje traditievorming belangrijk; hierbij gaat het uiteraard niet om de traditie op zich maar om de inhoud: gedegen onderwijs aangaande de betekenis van de sacramenten;
3. het lijkt ons niet goed om alles af te laten hangen van de inspiratie van het ogenblik; ook waar het goed voorbereid wordt, kunnen zaken onderbelicht blijven omdat voorganger eigen steeds terugkerende accenten legt;
4. het is belangrijk dat alle aspecten aan de orde komen, het gebruik van een formulier biedt hiervoor een goede waarborg. Anders bestaat het gevaar dat wezenlijke aspecten van het gereformeerd belijden niet meer aan de orde komen (zo misten wij in de gegeven opsomming van kernpunten nog het element dat wij van nature kinderen van de toorn zijn);
5. er moet geen tegenstelling gemaakt worden tussen het lezen van een formulier (waarbij ook ruimte blijft voor mondelinge toelichting) en het spreken vanuit het hart;
6. een aanzienlijk aantal respondenten gaf aan wel een formulier te gebruiken; blijkbaar vallen de praktische bezwaren wel mee;
7. ook in een formulier is er ruimte om met het oog op de missionaire context bepaalde accenten te leggen;
8. in onze traditie is er ook wel aarzeling geweest bij gebruik van formulieren (denk aan iemand als Koelman die beducht was voor formalisme); misbruik sluit echter het goede gebruik niet uit;
9. ook in zendingscontext is het belangrijk dat de gemeente steeds weer hoort wat betekenis van sacramenten is;
10. grote vrijheid leidt tot allerlei invullingen; hierin een stukje eenheid creëren lijkt ons gezond; bij de doopvragen is een stuk uniformiteit zeker wenselijk. Reden voor ons om deputaten te vragen alsnog uitvoering te geven aan de opdracht ontvangen van de GS van 2016 en zo mogelijk de concepten nog aan te bieden bij de nu lopende synode.

Samenstelling deputaatschap

Deputaten hebben de wens uitgesproken alle deputaten te laten benoemen door de GS. Als commissie hebben we gevraagd of juist met het oog op de taak die ze hebben regionale spreiding niet wenselijk is wat toch prima mogelijk is binnen de huidige regeling. Ook deputaten geven aan het wenselijk te vinden dat er een bepaalde spreiding is over het land. Het primaat ligt voor deputaten echter bij diversiteit in kennis en ervaring op diverse terreinen. Dan ligt benoeming door de GS meer voor de hand.

Volgens de commissie is voor beide vormen wel iets te zeggen. In het verleden is het meer gebeurd dat een deputaatschap op zijn verzoek volledig onder de verantwoordelijkheid van de GS kwam te vallen. Daarom begrijpen we dat een dergelijk verzoek gedaan wordt. We hebben echter niet de indruk dat het deputaatschap in zijn huidige vorm niet goed zou functioneren. Integendeel. Bovendien hebben we niet de gedachte dat de materie dusdanig specialistisch is dat er in elke PS niet genoeg geschikte mensen te vinden zouden zijn. Verder is het zo dat dingen ook geleerd kunnen worden. Spreiding over het land is ook van waarde. Ook kun je jezelf afvragen of de argumenten van deputaten niet voor andere deputaatschappen gelden.

Onze commissie heeft bij deze vraag ook overwogen of het niet wenselijk is dat deze kwestie breder wordt bekeken. Ook de commissie Kleine Kerken komt met voorstellen in deze. We zouden daarom deze zaak liever bekeken zien binnen het grotere geheel en kiezen ervoor af te wachten hoe mogelijke veranderingen in de nabije toekomst

geïmplementeerd zullen worden in ons kerkelijk leven. Daarom houden we dit voorstel op moment liever aan.

Voorstellen

- 5 Niet alle voorstellen van deputaten nemen we over:
- Voorstel 1b uit het rapport valt onder de verantwoordelijkheid van commissie 6. Daarover kunnen wij niets zeggen.
  - De voorstellen 1 c en d uit het deputatenrapport nemen we niet over (zie boven). Onder 1f komt daardoor het getal te vervallen.
- 10 - Bij voorstel 3a stellen we voor het woord ‘desgewenst’ in te voegen.
- Voorstel 3d moet naar onze gedachte enigszins worden aangepast: de huidige regeling voor de kerkvisitatie kun je niet toetsen aan de missionaire context. We toetsen aan Schrift en belijdenis. Beter is het daarom te kiezen voor de volgende formulering: te toetsen op bruikbaarheid in de missionaire context waarin de kerken zich bevinden.
- 15 Deputaten zullen dat ook bedoelen.
- Voorstel 4 b wordt gewijzigd omdat we vast willen houden aan de oorspronkelijke opdracht die door de GS 2016 is gegeven om formulieren te ontwerpen die gebruikt kunnen worden in missionaire context.
- 20 ***Als commissie stellen we voor:***
- 1. met betrekking tot het deputaatschap*
- a. het werk en het beleid van deputaten goed te keuren;
  - b. in te stemmen met de nieuwe tekst voor de instructie deputaten evangelisatie (bijlage 1.18 K.O.);
- 25 c. deputaten te benoemen;
- 2. met betrekking tot het kerkverband*
- vast te stellen dat het nodig is de kerken te helpen zich sterker in te stellen op de in Nederland ontstane zendingssituatie dan tot op heden het geval is, en hiertoe
- 30 a. deputaten evangelisatie een kerkenbrede taakgroep te laten samenstellen die zich op de vragen die deze zendingssituatie met zich meebrengt bezint (naar aanleiding van het gestelde in hoofdstuk 2 van dit rapport);
- b. deze taakgroep de expertise vanuit alle voor de opdracht relevante deputaatschappen te laten inbrengen;
- 35 c. deze taakgroep op te dragen via deputaten evangelisatie de kerken op de eerstvolgende GS te dienen met een samenhangend visiedocument dat beschrijft wat de kerken met het oog op de zendingssituatie nodig hebben.
- 3. met betrekking tot de toerusting van gevestigde kerken*
- 40 a. de kerkenraden op te roepen in de komende drie jaren het gesprek met hun predikanten te voeren over de lokale missionaire situatie en in overleg met deputaten evangelisatie hun predikanten desgewenst actief in staat te stellen missionaire toerusting en opleiding te volgen;
- b. de kerkenraden op te roepen in de komende drie jaren samen met deputaten evangelisatie de mogelijkheid te onderzoeken om nieuwe pioniersplekken te starten;
- 45 c. deputaten evangelisatie op te dragen samen met de TUA ervoor zorgen dat alle admissiale studenten ervaring opdoen met de missionaire context van een of meer zendingsgemeenten;

- d. deputaten evangelisatie op te dragen om samen met deputaten kerkorde en kerkrecht de huidige regeling voor kerkvisitatie te toetsen aan de missionaire context waarin de kerken zich bevinden.

5 4. *met betrekking tot de zendingsgemeenten en pioniersplekken*

- a. deputaten evangelisatie op te dragen om samen met deputaten zending, diaconaat, onderlinge bijstand & advies, de commissie partners zendingsgemeenten en de commissie kleine kerken te komen tot een eenduidig en samenhangend beleid van financiële en andere ondersteuning ten behoeve van gevestigde kerken en
10 zendingsgemeenten;
- b. deputaten evangelisatie op te dragen samen met deputaten eredienst de formulieren voor doop en avondmaal wat taal en vormgeving betreft geschikt te maken voor gebruik in de context van de zendingsgemeenten en zo mogelijk de vervaardigde concepten nog voor te leggen aan deze synode.
- 15 c. uit te spreken dat de regelingen voor de permanente educatie van predikanten ook van toepassing zijn op evangelisten naar art. 4 K.O.

H. Peet, rapporteur